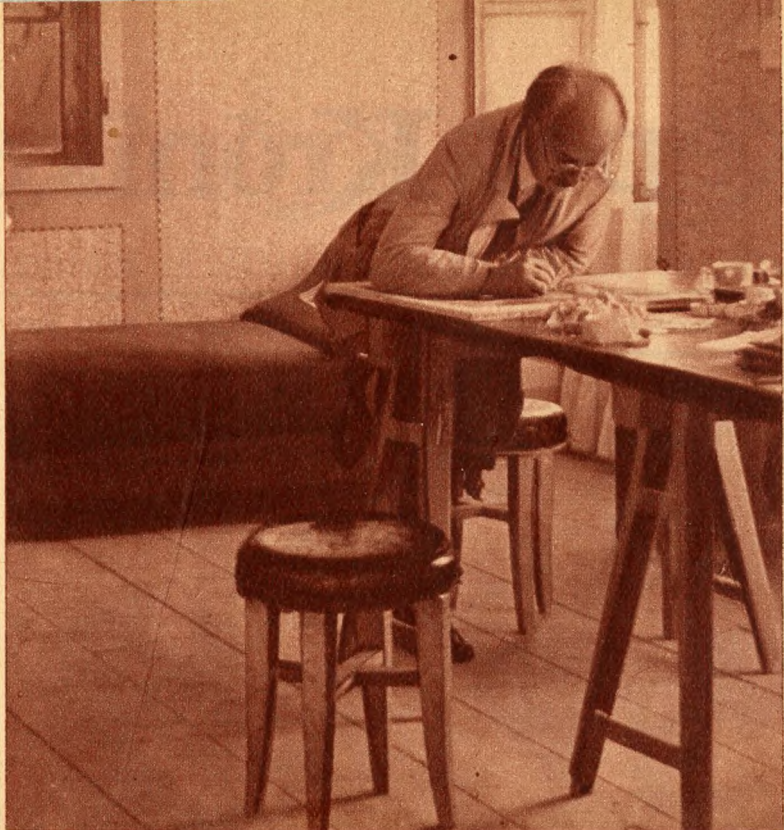

1939.
TV-16.

Jaschik Álmos munkában

JASCHIK ÁLMOSNÁL

a Szépség, Mese és Művészet birodalmában

A város közepén — és mégis mesze-messze kívül azon, lakik Jaschik Álmos, a kiváló magyar iparművész. A ház, ahol a lakása van, a Deák-téren áll, de műterem-lakása mégis kívül esik a városon, fenn van ugyanis magasan, az ötödik emeleten. Ott, ahol már nincs utca, ház, még kémény sem, csak a kék, meg a csillogos égbolt.

Csend, nyugalom tanyázik itt. Meg béke és összhang .. A birodalom korlátlan ura, a Szépség. Ezt szolgálja alázattal és minden erejével Jaschik Álmos. A Szépség leányával, a gyönyörű szép fiatal Mesével lakik

együtt. Ő Jaschik kedvence. Ha ráér, vele játszik.

— Sohasem tudtam választani ketőjük között — mondja mosolyogva —, még gyermekkoromban sem, pedig akkor az az ilyesmi sokkal könnyebben megy... Különben is a Művészet és a Mese édestestvérek... A Művészet a hivatásom, a Mese a szórakozásom. Pihenés, játék, üdülés a számomra a mese. Olvasása és rajzolása egyaránt...

— Ez így van! — erősítgeti nevetve. — Számomra a rajzolás nem munka. Végtelen könnyen rajzolok és gyorsan. Éppen olyan természetes

megnyilatkozása a rajz gondolataimnak, érzéseimnek, mint másnak az írás, az ének, a beszéd. A rajz az életem... Mivel élni is kell, emberi, azaz: földi életet, kenyeret keresni, hát ezzel is keresem azt meg. De ez egyúttal a szórakozásom, a menedé-
kem is.

— Nem tudom, hogyan magyaráz-
zam meg — folytatja önvallomását
—, de a művészetem egészen betölti
az életemet. Vele pihenek. Csak
ilyenkor azt rajzolok, ami a szívemen
fekszik. Meséket illusztrálok. Csak
úgy, magamnak. Játékból... Rajzol-
tam képeket Sik Sándor, Harsányi
Zsolt, Mécs László és Ady verseihez
— de ezek megrendelésre készültek.
Magamnak mindig meséket rajzolok
meg. A „Farkastanyá“-t, a „Kóró és a
kismadarat“, a „Farkas-barkas“-t, a
„Zsuzsika meg a rák“-ot és a többi

Arany János: A fűlemile

kedve, aranyos kis társukat. Kriza
és Arany László magyar népi mese-
gyűjteményei kiapadhatatlan forrásai
boldogságonnak...

— Érdekes, a mese ennyire rabul-
ejtette a Mestert...

— Ezt mindenki érdekesnek talál-
ja... Én nem találok viszont érde-
kesnek azt, hogy ezt érdekesnek ta-
lálják, mert tudom, hogy mindez csak
azért van, mert nálunk a mesét, külö-
nösen pedig a magyar népi mesét, na-
gyon, de nagyon kevesen ismerik. Ha
az emberek ismernék a népi mesét,
az én nagy szerelmemet irányában
nem találnák — érdekesnek... Higy-
je el, a népi mese a legkomolyabb
irodalmi műfaj. Az előbb említett
„Kóró és a kismadár“, véges-végig
csupa-de-csupa filozófia... A mesé-
ben mindenki megtalálhatja azt, ami
neki kell...

— Kedvence?...

— Arany János „Fűlemilé“-je és
a „Bajusz“-a... Nem tudok betelni
velük. Gyermekkorom óta foglalko-
zom ezekkel. Mi minden rejtőzik ben-

Farkas-barkas (Magyar népmese)

Zsuska meg a rák (Székely népmese)

A virágos kertben (Színezett rajz)

Mesterek (Színezett rajz)

nük!... És mindent tudnék kihozni belőle!... Könyvet, bábjátékot, sőt: filmet!

— Filmet?...

— Hát, ha már elszóltam magam: igen... Régi tervem a magyar rajzos film... Persze, csak terv, álom, mert a megvalósításához... Bár nemrégiben már-már majdnem úgy volt, hogy csinálunk egy pár rövid magyar rajzos filmet. Mintegy öt percig peregetek volna... Én három Arany-költemény megrajzolását javasoltam. A „Bajusz“-t,

a „Fülemilé“-t és a „Pázmán lovag“-ot... Gyönyörű lehetett volna...

— És hogyan, hol csinálták volna?... Hiszen ilyesmi még nem készült nálunk!

— Tanulmányoztam a kérdést még annakidején, amikor a „János vitéz“ megfilmesítéséről volt szó. Nem olyan nehéz dolog. A tanítványaimmal megcsináltuk volna. Legfeljebb: az első gyengébben sikerülne...

— Idegölő munka lehet...

— Már annak, akinek... Én szerelmese vagyok a rajznak és nagyon könnyen és nagyon gyorsan rajzolok. Szá-

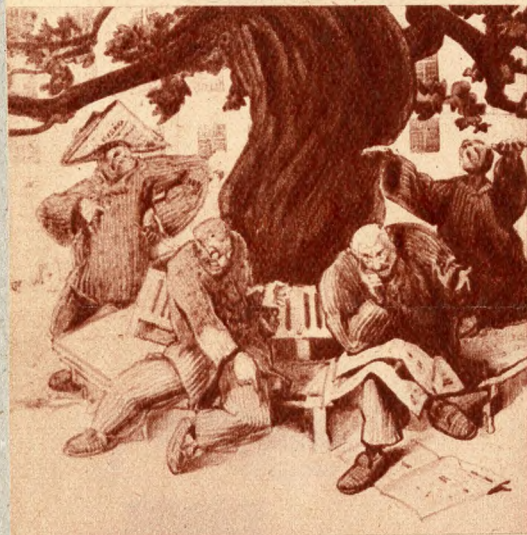
momra például játék lenne. Sőt; megkönnyebbülés, mert tele vagyok ötlettel, gondolattal, ami mind akkor gyült fel bennem, amikor arról volt szó, hogy esetleg lehet a tervből valami...

— Óriási munka lenne és biztos sokba kerülne...

— Hát azt hiszem, kellene hozzá vagy ezer-ezer rajz. De meg lehet csinálni. Persze, mennyiből, nem tudom, ez nem érdekel.

— Az előbb a „János vitéz“-t említette a Mester...

— Igen, Petőfi gyönyörű költemé-

Intézetben (Színezett rajz)

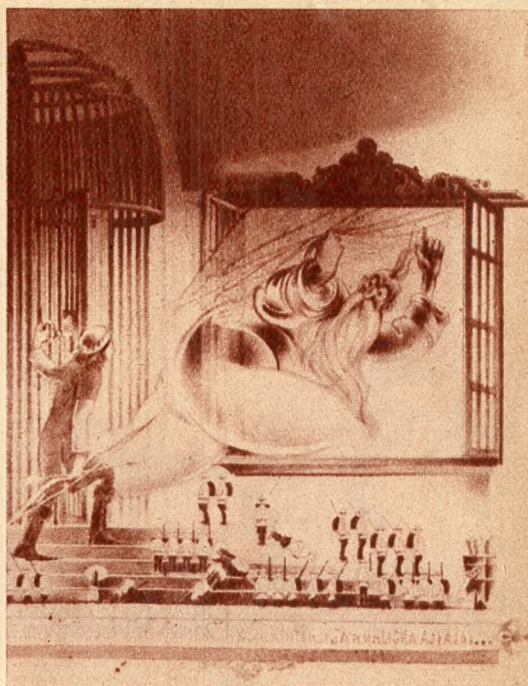
nyéhez több alkalommal is készítettem illusztrációkat és ezek valakinek anynyira megnyerték a tetszését, hogy tárgyalásokat kezdett velem a csodálatos vers rajzosfilmváltozata elkészítése ügyében. Sokat dolgoztam akkor ezen a terven. Abbamarádt... Pedig de gyönyörű lett volna!... Szébb, érdekesebb, mint a híres „Hófehérke“!...

— Hálásabb rajzosfilmtémát keresve sem lehetne találni, az biztos!

— De ilyen még tengernyi akad a magyar irodalomban! Itt van mindjárt barátja — Hány János...

A török császár gyémánt télkrajcárja (Mese)

Az aranszukállú ember (Mese)

— És ki van zárva, hogy megvalósuljon a terv?...

— Nem tudom, niem rajtam mulik... Én kész vagyok tanítványaimmal bármely pillanatban munkába állani. És merem azt is állítani, hogy meg is tudnánk a munkát csinálni. Kevesebb költiséggel és legalább olyan jól. Ha talán nem is mindjárt az elsőre...

— Mit lehetne csinálni mégis ennek a gyönyörű tervnek a megvalósulása érdekében?...

— Nem tudom és nem is fogalalkozhatom vele. Még azt hinnék, hogy ajánlkozom. Ezt az ügyet a hivatalos köröknek kellene a kezükbe venni... Talán meg is teszik egyszer.

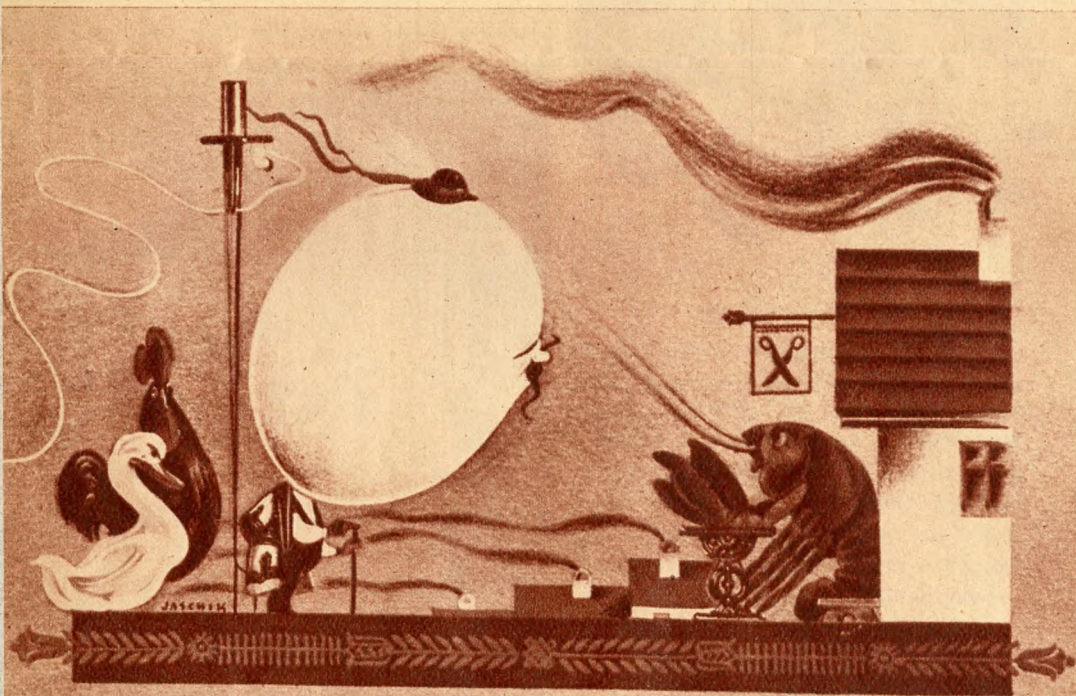
— És a Mester?...

— Álmodom róla addig!... Nem is hiszi, mennyi szép és nagy dologról álmodom, s milyen régen!...

Futó András.

Cigány a pakolban (Színezett rajz)

A tojás (Magyar népmese)